(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

116. PLENĀRĀ SESIJA 2016. GADA 10. UN 11. FEBRUĀRĪ

Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Ilgtermiņa bezdarbnieku integrācija darba tirgū"

(2016/C 120/07)

Ziņotājs:	Enrico ROSSI (IT/PSE), Toskānas reģiona priekšsēdētājs
Atsauces dokuments:	"Priekšlikums – Padomes Ieteikums par ilgtermiņa bezdarbnieku integrāciju darba tirgū"
	COM(2015) 462

I. **IETEIKUMI GROZĪJUMIEM**

1. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

4. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Visneaizsargātākie pret ilgtermiņa bezdarbu ir cilvēki ar vājām prasmēm vai zemu kvalifikāciju, trešo valstu valstspiederīgie, personas ar invaliditāti un nelabvēlīgā stāvoklī esošas minoritātes, piemēram, romi. Liela nozīme ir arī iepriekšējai profesijai, jo dažās valstīs ilgtermiņa bezdarba iemesli skaidrojami ar nozaru vai cikliskiem aspektiem.	Visneaizsargātākie pret ilgtermiņa bezdarbu ir cilvēki ar vājām prasmēm vai zemu kvalifikāciju, ***sievietes (it īpaši sievietes ar zemu kvalifikāciju) un vientuļās mātes un vientuļie tēvi, personas pirmspensijas vecumā,*** trešo valstu valstspiederīgie, personas ar invaliditāti ***un hroniskām slimībām*** un nelabvēlīgā stāvoklī esošas minoritātes, piemēram, romi. ***Īpaši nozīmīgs ir arī jauniešu ilgtermiņa bezdarba jautājums saistībā ar sekām, ko izraisa sociālās atstumtības risks, priekšlaicīga mācību pārtraukšana un sabiedrības ražošanas jaudas zudums sakarā ar jauniešu nepiedalīšanos darba tirgū.*** Liela nozīme ir arī iepriekšējai profesijai, jo dažās valstīs ilgtermiņa bezdarba iemesli skaidrojami ar nozaru***, teritoriāliem*** vai cikliskiem aspektiem.

2. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

7. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Ir jāuzlabo un jāpadara efektīvāki ieguldījumi cilvēkkapitālā, lai vairāk cilvēku apgūtu labas un atbilstošas prasmes, tādējādi risinot prasmju trūkumu, un radot pamatu vienmērīgai pārejai no mācībām darba dzīvē un pastāvīgai nodarbināmībai. Uzlabojot izglītības un apmācības sistēmu darbību un piemērotību, iespējams samazināt jaunu bezdarbnieku pieplūdumu. Šajā saistībā ir jāmodernizē izglītības un apmācības sistēmas saskaņā ar Eiropas pusgada plāniem, stratēģisko sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (*ET 2020*) ([15]), Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumu par pamatprasmēm mūžizglītībā ([16]) un Komisijas ieteikumu par tādu cilvēku aktīvu integrāciju, kuri ir atstumti no darba tirgus ([17]).	Ir jāuzlabo un jāpadara efektīvāki ieguldījumi cilvēkkapitālā, lai vairāk cilvēku apgūtu labas un atbilstošas prasmes, tādējādi risinot prasmju trūkumu, un radot pamatu vienmērīgai pārejai no mācībām darba dzīvē un pastāvīgai nodarbināmībai. Uzlabojot izglītības un apmācības sistēmu***, kā arī nodarbinātības dienestu*** darbību un piemērotību, iespējams samazināt jaunu bezdarbnieku pieplūdumu. ***Ilgtermiņa bezdarbu palīdzēs novērst arī cīņa pret mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, kas ir viens no stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem, jo priekšlaicīga mācību pārtraukšana ir viens no ilgtermiņa bezdarba dziļākajiem cēloņiem.*** Šajā saistībā ir jāmodernizē izglītības un apmācības sistēmas saskaņā ar Eiropas pusgada plāniem, stratēģisko sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (*ET 2020*) ([15]), Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumu par pamatprasmēm mūžizglītībā ([16]) un Komisijas ieteikumu par tādu cilvēku aktīvu integrāciju, kuri ir atstumti no darba tirgus ([17]).
([15]) Padomes 2009. gada 12. maija secinājumi par stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (*ET 2020*). ([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Ieteikums par pamatprasmēm mūžizglītībā. ([17]) C(2008) 5737.	([15]) Padomes 2009. gada 12. maija secinājumi par stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (*ET 2020*). ([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Ieteikums par pamatprasmēm mūžizglītībā. ([17]) C(2008) 5737.

3. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

8. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Lai izstrādātu koordinētu nodarbinātības stratēģiju, dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēs ([18]) ir pausts aicinājums būtiski samazināt ilgstošo un strukturālo bezdarbu, izmantojot visaptverošas un savstarpēji pastiprinošas stratēģijas, kas ietver individualizētu aktīvu atbalstu, lai persona atgrieztos darba tirgū.	Lai izstrādātu koordinētu nodarbinātības stratēģiju, dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēs ([18]) ir pausts aicinājums būtiski samazināt ilgstošo un strukturālo bezdarbu, izmantojot visaptverošas un savstarpēji pastiprinošas stratēģijas, kas ietver individualizētu aktīvu ***un iekļaujošu*** atbalstu, lai persona atgrieztos darba tirgū.
([18]) COM(2015) 098.	([18]) COM(2015) 098.

Pamatojums

Uzskatām, ka ir jāveicina sociālā iekļaušana.

4. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

9. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Pamatnostādnēs dalībvalstis tiek aicinātas veicināt nodarbinātību un veikt ieguldījumus cilvēkkapitālā, izmantojot piemērotas, efektīvas un rezultatīvas izglītības un apmācības sistēmas, lai uzlabotu darbaspēka prasmju līmeni. Pamatnostādnēs dalībvalstis ir arī īpaši aicinātas atbalstīt ar darbu saistītas mācību sistēmas, piemēram, duālo izglītību un uzlabotu profesionālo apmācību. Pamatnostādnēs dalībvalstīm tiek vispārīgi norādīts ņemt vērā elastīguma principus un atbalstīt aktīvus darba tirgus pasākumus, uzlabojot to efektivitāti, mērķtiecīgumu, ietekmi, tvērumu un mijiedarbību ar ienākumu atbalstu un sociālo pakalpojumu sniegšanu.	Pamatnostādnēs dalībvalstis tiek aicinātas veicināt nodarbinātību un veikt ieguldījumus cilvēkkapitālā, izmantojot piemērotas, efektīvas un rezultatīvas izglītības un apmācības sistēmas, lai uzlabotu darbaspēka prasmju līmeni. Pamatnostādnēs dalībvalstis ir arī īpaši aicinātas atbalstīt ar darbu saistītas mācību sistēmas, piemēram, duālo izglītību un uzlabotu profesionālo apmācību. Pamatnostādnēs dalībvalstīm tiek vispārīgi norādīts ņemt vērā elastīguma ***un iekļaujamības principus*** un atbalstīt aktīvus darba tirgus pasākumus, uzlabojot to efektivitāti, mērķtiecīgumu, ietekmi, tvērumu un mijiedarbību ar ienākumu atbalstu un sociālo pakalpojumu sniegšanu.

5. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

10. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Šajā ieteikumā piedāvātajiem pasākumiem ir jābūt pilnīgi saderīgiem ar konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem, kas izstrādāti saskaņā ar Eiropas pusgada norādēm, un to īstenošana jāveic saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem.	Šajā ieteikumā piedāvātajiem pasākumiem ir jābūt pilnīgi saderīgiem ar konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem, kas izstrādāti saskaņā ar Eiropas pusgada norādēm, un to īstenošana jāveic saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. ***Tomēr, lai izvairītos no tā, ka nelīdzsvarotība atsevišķās valstīs kļūst nekontrolējama, un spētu efektīvi pievērsties eirozonas stabilizācijai, Pakta ietvaros varētu noteikt ārkārtas un saskaņotus pasākumus uz ierobežotu laika posmu ar mērķi palīdzēt ieviest nepieciešamās pārmaiņas tām valstīm, kuru nodarbinātības dienesti visvairāk atpaliek no paraugprakses diktētajiem standartiem.***

Pamatojums

Tā kā starp pašreizējiem dalībvalstu nodarbinātības dienestiem pastāv atšķirības, ir jāstrādā, lai nodrošinātu pasākumu standartu uzlabošanu visās dalībvalstīs. Tāpēc līdztekus ieteikumam pielāgot struktūras jāatrod nepieciešamie mehānismi to atbalstam, ņemot vērā, ka nodarbinātības dienestu struktūras kopumā ir vājākas tieši tajās valstīs, kurās ilgtermiņa bezdarba līmenis ir visaugstākais.

6. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

15. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Ir jāpastiprina centieni integrēt darba tirgū tos, kurus vissmagāk skāris ilgtermiņa bezdarbs. Un tas jādara papildus reģistrācijas uzlabošanai nodarbinātības dienestā un citās kompetentās iestādēs, lai novērstu atbalsta pasākumu trūkumu.	Ir jāpastiprina centieni integrēt darba tirgū tos, kurus vissmagāk skāris ilgtermiņa bezdarbs. Un tas jādara papildus reģistrācijas uzlabošanai nodarbinātības dienestā un citās kompetentās iestādēs, lai novērstu atbalsta pasākumu trūkumu. ***Lai veicinātu pēc iespējas lielāka bezdarbnieku skaita reģistrēšanos nodarbinātības dienestā, ir vajadzīga konkrēta komunikācijas un konsultēšanas stratēģija, kuras efektivitāti var uzlabot, iesaistot pilsoniskās sabiedrības organizācijas. Tomēr tikai ar reģistrāciju nodarbinātības dienestā nepietiek, ja dienests pēc tam nevar piedāvāt efektīvu individualizētu plānu integrācijai darba tirgū. Ja dienesti nespēs apliecināt efektivitāti, arī bezdarbnieki nebūs motivēti tajos reģistrēties. Šajā sakarā nodarbinātības dienestiem jābūt daudz proaktīvākiem attiecībās ar uzņēmumiem.***

Pamatojums

Lai bezdarbnieki reģistrētos nodarbinātības dienestā, noteikti vajadzīga efektīva komunikācijas stratēģija, taču reģistrācija lielā mērā būs atkarīga no tā, vai nodarbinātības dienesti spēs darba ņēmējus integrēt darba tirgū. Tāpēc dalībvalstu faktiskā spēja stiprināt esošās struktūras ir būtisks priekšnoteikums arī tādēļ, lai motivētu bezdarbniekus reģistrēties.

7. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

17. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Individualizētai pieejai ilgtermiņa bezdarbnieku atbalstā ir jāpalīdz novērst šķēršļus, kas veicina ilgstošu bezdarbu, un ir jāatjaunina un jāpapildina sākotnējais novērtējums, kas tika veikts reģistrācijas laikā. Tas ļaus darba meklētājiem saņemt piemērotus atbalsta pakalpojumus, piemēram, konsultācijas par aizņēmumiem, rehabilitāciju, sociālo darbu, aprūpes un migrantu integrācijas pakalpojumus, atbalstu mājokļa un transporta jautājumu risināšanā, un tādējādi novērsīs šķēršļus darba meklējumos un rosinās darba meklētājus sasniegt skaidri izvirzītus mērķus un atgriezties darbā.	Individualizētai pieejai ilgtermiņa bezdarbnieku atbalstā ir jāpalīdz novērst šķēršļus, kas veicina ilgstošu bezdarbu, un ir jāatjaunina un jāpapildina sākotnējais novērtējums, kas tika veikts reģistrācijas laikā. Tas ļaus darba meklētājiem saņemt piemērotus atbalsta pakalpojumus, piemēram, konsultācijas par aizņēmumiem, rehabilitāciju, sociālo darbu, aprūpes un migrantu integrācijas pakalpojumus, atbalstu mājokļa un transporta jautājumu risināšanā, un tādējādi novērsīs šķēršļus darba meklējumos un rosinās darba meklētājus sasniegt skaidri izvirzītus mērķus un atgriezties darbā. ***Būtu jāizvērtē iespēja noteikt prasību, ka nodarbinātības dienestā obligāti jāreģistrējas tiem ilgtermiņa bezdarbniekiem, kuri saņem sociālo dienestu palīdzību.***

8. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

20. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Šā ieteikuma nolūkā nolīgums par integrāciju darbā ir rakstisks nolīgums starp darba meklētāju un vienoto kontaktpunktu, un tā mērķis ir veicināt pāreju uz nodarbinātību darba tirgū. Šajos nolīgumos tiek atspoguļota konkrētā darba meklētāja situācija un ietverta sīki izstrādāta un valsts līmenī pieejama individualizētu pasākumu pakete (darba tirgus, izglītība, apmācība un sociālie pakalpojumi), un nolīgumi ir paredzēti, lai atbalstītu darba meklētājus un dotu viņiem iespēju pārvarēt specifiskos šķēršļus, lai atgrieztos darba tirgū. Nolīgumos ir noteikti mērķi, termiņi, savstarpējie pienākumi un pārskatīšanas klauzulas, kā arī norādīti pieejamie aktīvie un ienākumu atbalsta pasākumi, un pieejamie sociālie pakalpojumi. Nolīgumos par integrāciju darbā pabalstu saņemšana sasaistīta ar līdzdalību aktīvos darba tirgus un darba meklēšanas pasākumos saskaņā ar spēkā esošiem valsts tiesību aktiem.	Šā ieteikuma nolūkā nolīgums par integrāciju darbā ir rakstisks nolīgums starp darba meklētāju un vienoto kontaktpunktu, un tā mērķis ir veicināt pāreju uz nodarbinātību darba tirgū. Šajos nolīgumos tiek atspoguļota konkrētā darba meklētāja situācija un ietverta sīki izstrādāta un valsts līmenī pieejama individualizētu pasākumu pakete (darba tirgus, izglītība, apmācība un sociālie pakalpojumi), un nolīgumi ir paredzēti, lai atbalstītu darba meklētājus un dotu viņiem iespēju pārvarēt specifiskos šķēršļus, lai atgrieztos darba tirgū. Nolīgumos ir noteikti mērķi, termiņi, savstarpējie pienākumi un pārskatīšanas klauzulas, kā arī norādīti pieejamie aktīvie un ienākumu atbalsta pasākumi, un pieejamie sociālie pakalpojumi. Nolīgumos par integrāciju darbā***, kas vērsti uz faktisku sociālo iekļaušanu,*** pabalstu saņemšana sasaistīta ar līdzdalību aktīvos darba tirgus un darba meklēšanas pasākumos saskaņā ar spēkā esošiem valsts tiesību aktiem.

9. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

Pirmā rindkopa

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Veicināt darba meklētāju reģistrāciju un integrācijas pasākumu precīzāku piemērošanu darba tirgum. Nodrošināt reģistrētiem ilgtermiņa bezdarbniekiem individuālu novērtējumu. Slēgt ar ilgtermiņa bezdarbniekiem īpašu nolīgumu par integrāciju darbā vēlākais, kad bezdarba termiņš ir sasniedzis 18 mēnešus. Šajā saistībā veicams turpmāk norādītais.	Veicināt darba meklētāju reģistrāciju un integrācijas pasākumu precīzāku piemērošanu darba tirgum. Nodrošināt reģistrētiem ilgtermiņa bezdarbniekiem individuālu novērtējumu. Slēgt ar ilgtermiņa bezdarbniekiem īpašu nolīgumu par integrāciju darbā vēlākais, kad bezdarba termiņš ir sasniedzis 18 mēnešus***; lai novērstu nabadzību un sociālo atstumtību, ieviest subsidētu nodarbinātību, lai veicinātu integrāciju darbā. Gadījumos, kad šāda integrāciju darbā nav sekmīga, vajadzētu paredzēt universālus ienākumu atbalsta pasākumus.*** Šajā saistībā veicams turpmāk norādītais. ***Stiprināt pašreizējos nodarbinātības dienestus.***

10. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

Pirmā rindkopa – iekļaut jaunu punktu pēc pirmās rindkopas

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
	Izveidot tādas nodarbinātības dienestu struktūras, kuras aprīkojuma un personāla kvalifikācijas ziņā spēj izpildīt ieteikumā izvirzītos mērķus. Šādām struktūrām izvirzītos standartus varētu izstrādāt, cita starpā balstoties arī uz Savienības Valsts nodarbinātības dienestu tīkla darbības rezultātiem. Tādēļ jānorāda esošo struktūru pielāgošanai nepieciešamie resursi un jānosaka, kā un kur tos iegūt. Šajā saistībā būtu jāatzīmē jau esošās līdzfinansējuma iespējas, piemēram, saskaņā ar ERAF Regulu (ES) Nr. 1301/2013/ES un ESF Regulu (ES) Nr. 1304/2013/ES, neizslēdzot iespēju apsvērt risinājumus Eiropas līmenī, kuri paredz tikai šim nolūkam izveidoto Eiropas fondu līdzekļu piešķiršanu, jo īpaši, ņemot vērā, ka ilgtermiņa bezdarba samazināšana ir fundamentāls stratēģisks mērķis visai Eiropas Savienībai. Ekonomiskais atbalsts varētu būt arī piesaistīts nodarbinātības dienestu organizatoriskās sistēmas papildu reformu īstenošanai valstīs, kurās pēc Komisijas un Padomes ieskatiem tās ir vajadzīgas Eiropas pusgada ietvaros.

Pamatojums

Tā kā starp pašreizējiem dalībvalstu nodarbinātības dienestiem pastāv atšķirības, ir jāstrādā, lai nodrošinātu pasākumu standartu uzlabošanu visās dalībvalstīs. Tāpēc līdztekus ieteikumam pielāgot struktūras jāatrod nepieciešamie mehānismi to atbalstam, ņemot vērā, ka nodarbinātības dienestu struktūras kopumā ir vājākas tieši tajās valstīs, kurās ilgtermiņa bezdarba līmenis ir visaugstākais. ERAF regula un ESF regula paredz līdzfinansējuma iespējas ieguldījumiem darba tirgus struktūrās un to modernizācijā.

11. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

Trešā rindkopa

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Individuāls novērtējums un pieeja	Individuāls novērtējums un pieeja
Nodarbinātības dienesti kopā ar citiem darba tirgus integrāciju atbalstošiem sadarbības partneriem sniedz individualizētus ieteikumus attiecīgajām personām.	Nodarbinātības dienesti kopā ar citiem darba tirgus integrāciju atbalstošiem sadarbības partneriem***, iesaistot privāto nodarbinātības pakalpojumu sniedzējus un licencētas darba aģentūras,*** sniedz individualizētus ieteikumus attiecīgajām personām.
(2) Nodrošināt, ka ilgtermiņa bezdarbniekiem tiek piedāvāti padziļināti individuāli novērtējumi un ieteikumi vēlākais, kad to bezdarba periods ir sasniedzis 18 mēnešus. Novērtējumā ir jāietver attiecīgo personu nodarbinātības perspektīvas, šķēršļi darba iegūšanai un līdzšinējie darba meklējumu centieni.	(2) Nodrošināt, ka ilgtermiņa bezdarbniekiem tiek piedāvāti padziļināti individuāli novērtējumi un ieteikumi vēlākais, kad to bezdarba periods ir sasniedzis 18 mēnešus. Novērtējumā ir jāietver attiecīgo personu nodarbinātības perspektīvas, šķēršļi darba iegūšanai un līdzšinējie darba meklējumu centieni.

Pamatojums

Arī privātajām nodarbinātības aģentūrām un licencētajām darba aģentūrām šajā sakarā ir sava loma.

12. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

Sestā rindkopa

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Reģistrētiem ilgtermiņa bezdarbniekiem, kas nav iekļauti garantijas jauniešiem shēmā, ***vēlākais, kad to bezdarba termiņš ir sasniedzis 18 mēnešus,*** tiek piedāvāts nolīgums par integrāciju darbā. Šādā nolīgumā jāiekļauj individuālu pakalpojumu piedāvājums, kura mērķis ir palīdzēt atrast darbu, un norādes par vienotu kontaktpunktu.	Reģistrētiem ilgtermiņa bezdarbniekiem, kas nav iekļauti garantijas jauniešiem shēmā, ***18 mēnešu laikā no bezdarba termiņa sākšanās*** tiek piedāvāts nolīgums par integrāciju darbā. Šādā nolīgumā jāiekļauj individuālu pakalpojumu piedāvājums, kura mērķis ir palīdzēt atrast darbu, un norādes par vienotu kontaktpunktu. ***Nolīgums par integrāciju darba tirgū jāizstrādā ar attiecīgā bezdarbnieka proaktīvu līdzdalību, lai viņš kļūtu par tā galveno dalībnieku un līdzatbildīgo.***

Pamatojums

Būtu lietderīgi paredzēt bezdarbniekam domātus pasākumus arī pirms 12 mēnešu termiņa notecēšanas (pēc kura iestāšanās persona kļūst par ilgtermiņa bezdarbnieku); turklāt bezdarbnieks būtu aktīvāk jāiesaista sava profila un savu iespēju noteikšanā, arī tādēļ, lai viņu vairāk mudinātu pieņemt iespējamos mācību vai darba piedāvājumus.

13. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

7. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Izveidot partnerību starp ***darba devējiem,*** sociālajiem partneriem, nodarbinātības dienestiem, valsts iestādēm un sociālajiem pakalpojumiem, lai nodrošinātu, ka piedāvājumi ir vērsti uz reālajām uzņēmumu un darba ņēmēju vajadzībām.	Izveidot partnerību starp sociālajiem partneriem, nodarbinātības dienestiem, valsts iestādēm un sociālajiem pakalpojumiem, lai nodrošinātu, ka piedāvājumi ir vērsti uz reālajām uzņēmumu un darba ņēmēju vajadzībām.

14. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

8. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Izstrādāt pakalpojumus darba devējiem, piemēram, brīvo darbvietu pārskatīšanu, atbalstu darba sākšanai, darbaudzināšanu un apmācību darbvietā un atbalstu pēc darba sākšanas, lai sekmētu ilgtermiņa bezdarbnieka profesionālu reintegrāciju darbā.	Izstrādāt pakalpojumus darba devējiem, piemēram, brīvo darbvietu pārskatīšanu, atbalstu darba sākšanai, darbaudzināšanu un apmācību darbvietā un atbalstu pēc darba sākšanas, lai sekmētu ilgtermiņa bezdarbnieka profesionālu reintegrāciju darbā***, ikreiz, kad tas nepieciešams, izmantojot spēkā esošās aktīvās nodarbinātības politikas, kas paredzētas šai mērķgrupai.***

Pamatojums

Uzsvērts aktīvu nodarbinātības politiku nozīmīgums.

15. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

9. punkts – pievienot šādu jaunu punktu:

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
	Stiprināt integrāciju struktūrfondu izmantošanā, piemēram, pasākumus apmācības jomā, kurus finansē no Eiropas Sociālā fonda (ESF), sasaistot ar pasākumiem, kas saņem finansējumu no citiem struktūrfondiem izaugsmes un inovācijas veicināšanai; konkrēti, var tikt piedāvāti stimuli uzņēmumiem, kas pieņem darbā ilgtermiņa bezdarbniekus, kuru apmācībai varētu izmantot ESF līdzekļus. Dalībvalstis un reģioni tiek aicināti izskatīt iespēju finansēt pašvaldības, kas sekmē struktūrfondu funkcionālās integrācijas projektus, tostarp attiecīgā gadījumā izmantojot izpildes rezerves resursus.

Pamatojums

Tā kā ilgtermiņa bezdarbnieku iekļaušana pati par sevi ir grūtāka, pieprasījuma atbalstīšanai pēc iespējas pilnīgāk jāizmanto struktūrfondi, prēmējot uzņēmumus, kas, meklējot jaunus darbiniekus, pieņem darbā ilgtermiņa bezdarbniekus, kuru apmācību varētu atbalstīt ar ESF līdzekļiem.

16. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

10. punkts – pēc "AR ŠO IESAKA KOMISIJAI" pievienot šādu jaunu punktu:

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
	sagatavot ex ante novērtējumu par aktīvu nodarbinātības politiku, kas paredzēta ilgtermiņa bezdarbnieku grupai, lai rosinātu īstenot mērķtiecīgus pasākumus dalībvalstīs. Turklāt arī padziļināt analīzi par aktīvu politiku, kas apvienota ar sabiedriski lietderīgā darba un ienākumu atbalsta iniciatīvām, lai nodarbinātību sasaistītu ar tādu prasmju apguvi, kas ir noderīgas darba tirgū. Ar sabiedriski lietderīgu darbu saistītu aktīvu politisko pieeju pārvaldībai jābūt valstu nodarbinātības dienestu kompetencē.

Pamatojums

Ieteikums sagatavot aktīvas nodarbinātības politikas *ex ante* novērtējumu. Stiprināt aktīvas politikas pasākumus saistībā gan ar iekļaušanas līgumu/paktu, gan ar iespējamo sabiedriski lietderīgo darbu ar mērķi iegūt profesionālās prasmes, kas, beidzot sabiedriski lietderīgā darba programmu, būtu noderīgas darba tirgū.

17. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

10. punkts – pēc "AR ŠO IESAKA KOMISIJAI" pievienot šādu jaunu punktu:

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
	Pamatojoties uz ES Valsts nodarbinātības dienestu tīkla (izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Lēmumu Nr. 573/2014/ES) priekšlikumiem, izstrādāt ieteikumus attiecībā uz kvalitatīviem un kvantitatīviem standartiem, kuri jāsasniedz katras valsts nodarbinātības dienestiem, paredzot arī līdzekļus no ES fondiem nodarbinātības dienestu stiprināšanai.

Pamatojums

Dalībvalstīm vajadzētu strukturēt savus nodarbinātības dienestus, lai novērstu strukturālo bezdarbu, iespējami efektīvāk izmantojot ESF resursus. Papildu bezdarbu, kuru nosaka cikls, varētu novērst, izmantojot kopējus resursus, kurus var saņemt visas valstis neatkarīgi no to strukturālā bezdarba līmeņa. Tas ļautu stabilizēt ciklu, kas vidējā termiņā un ilgtermiņā būtu izdevīgi visām valstīm.

18. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

10. punkts – pēc "AR ŠO IESAKA KOMISIJAI" pievienot šādu jaunu punktu:

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
	Nošķirt strukturālo bezdarbu (pret kuru katrai valstij vajadzētu izmantot savus resursus vai ESF tematiskā mērķa "Administratīvās spējas stiprināšana" līdzekļus) no bezdarba, ko nosaka intensīvāki un ilgāki lejupslīdes periodi, kuri, ievērojami palielinot bezdarba līmeni, radītu papildu slogu nodarbinātības dienestiem. ***Pamatojoties uz iepriekš noteiktiem standartiem, mudināt dalībvalstis kvantitatīvi noteikt, cik liels papildu provizoriskais atbalsts esošajām struktūrām vajadzīgs, lai pārvarētu cikliskos satricinājumus.*** ***Veicot daudzgadu finanšu shēmas vidusposma pārskatīšanu, izvērtēt iespēju atbalstīt papildu izmaksas. Atrastie risinājumi būtu jāpiesaista tādu reformu pieņemšanai un īstenošanai, kuru mērķis ir palielināt publisko un privāto nodarbinātības dienestu efektivitāti dalībvalstīs atbilstīgi konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem saistībā ar Eiropas pusgadu un saskaņā ar tajos norādīto virzienu.***

19. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

10. punkts – pēc "AR ŠO IESAKA KOMISIJAI" pievienot šādu jaunu punktu:

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
	Veicināt integrāciju starp atbalsta pasākumiem saistībā ar ilgtermiņa bezdarbu un vispārīgākiem atbalsta pasākumiem nabadzības novēršanai tā, lai gadījumā, ja mērķis par iekļaušanu darba tirgū netiktu sasniegts un bezdarbnieka pabalsts būtu samazināts, bezdarbnieks tomēr saņemtu ienākumu minimumu (protams, ja ir konstatēti nabadzības apstākļi), izvirzot viņam nosacījumu veikt pagaidu sabiedriski lietderīgu darbu un paredzot apmācību, kuras mērķis ir atkal iekļaut bezdarbnieku darba dzīvē, nodrošinot sociālo iekļaušanu.

Pamatojums

Ja ilgtermiņa bezdarbnieks netiek iekļauts darba dzīvē, ir jāatrod atbilstīgi risinājumi, kas palīdzēs novērst risku, ka pēc bezdarbnieka pabalsta saņemšanas perioda beigām bezdarbnieks nonāks marginalizācijas vai nabadzības apstākļos, radot izmaksas sabiedrībai un riskus sociālajai un ekonomiskajai kohēzijai.

20. grozījums

Priekšlikums ieteikumam

15. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	*RK grozījums*
Sadarbībā ar dalībvalstīm un pēc apspriešanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām novērtēt pasākumus, kas īstenoti, pamatojoties uz šo ieteikumu, un ziņot Padomei par gūto pieredzi līdz … [3 gadus pēc ieteikuma pieņemšanas].	Sadarbībā ar dalībvalstīm un pēc apspriešanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām novērtēt pasākumus, kas īstenoti, pamatojoties uz šo ieteikumu***, jo īpaši:*** — ***lai atbalstītu dalībvalstu centienus modernizēt sociālās aizsardzības sistēmas ar mērķi izveidot Eiropas apdrošināšanas shēmu ilgtermiņa bezdarba gadījumā, pamatojoties uz kopējiem ekonomikas un finanšu rādītājiem,*** — ***turklāt daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam pārskatīšanas ietvaros izvērtēt prioritātes, kurām paredzēt ES līdzekļus, kas vajadzīgi, gan lai turpinātu pasākumus saistībā ar garantiju jauniešiem, gan īstenotu atbilstīgākus pasākumus cīņai ar ilgtermiņa bezdarbu, izmantojot tādas ārkārtas iniciatīvas kā ad hoc fonda izveide (pēc garantijas jauniešiem parauga izveidot garantijas pieaugušajiem fondu) ar mērķi novērst ilgtermiņa bezdarbu;*** ziņot Padomei par gūto pieredzi līdz… [3 gadus pēc ieteikuma pieņemšanas].

Pamatojums

Ilgtermiņa bezdarbs ir tikai viens no nabadzības plašākas problēmas aspektiem, kuram ir īpaši smagas ekonomiskās un sociālās sekas. Tādēļ ieteikumā ierosinātajiem pasākumiem vajadzētu aptvert arī atbalstu nabadzības gadījumā; tāpēc ir jāaicina visas dalībvalstis, kurās tāds atbalsts vēl nav noteikts, pieņemt šādus pasākumus.

II. **IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Ievada piezīmes

1. atzīst nepieciešamību ieteikuma priekšlikumā ievērot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus, taču atzinīgi vērtē to, ka dokumentā ir izskatīts jautājums par ilgtermiņa bezdarbu, ņemot vērā tā ekonomiskās un sociālās sekas. Piecu priekšsēdētāju ziņojumā ("Eiropas Ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana") teikts, ka tas ir "viens no galvenajiem nevienlīdzības un sociālās atstumtības iemesliem. (..) Tāpēc efektīvi darba tirgi, kas veicina augstu nodarbinātības līmeni un spēj amortizēt satricinājumus, neradot pārmērīgi augstu bezdarba līmeni, ir īpaši būtiski (..)";

2. norāda uz svarīgu faktu, ka priekšlikuma mērķis ir bezdarbnieku reintegrācija darba dzīvē, uzliekot nodarbinātības dienestiem pienākumu atbalstīt attiecīgo personu, iesaistot visus uzņēmējdarbības un sociālos, kā arī publiskā sektora dalībniekus viņa integrācijas veicināšanā;

3. atzīmē uzsvaru, kas likts uz sistēmas pārvaldības instrumentiem un kas izpaužas kā vienas pieturas aģentūras stratēģija;

4. uzsver, cik svarīgi ir risināt ilgtermiņa bezdarba problēmu, lai nodrošinātu labi funkcionējošu vietējo ekonomiku; uzsver, ka ilgtermiņa bezdarbs nav ilgtspējīgs, un atgādina, cik svarīgi ir prognozēt vajadzības attiecībā uz prasmēm un tās saskaņot ar darba tirgus vajadzībām. Jomās, kurās ir ievērojama prasmju neatbilstība vai nepietiekamība, jāpastiprina mācību programmas vajadzīgo prasmju attīstīšanai. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš bezdarbnieku migrantu un patvēruma meklētāju valodu prasmēm;

5. atzīmē, ka priekšlikumam ir arī ievērojama ietekme uz nabadzības apkarošanu, kas joprojām ir viens no stratēģijas "Eiropa 2020" tiem mērķiem, kuru ekonomikas krīzes dēļ ir visgrūtāk sasniegt;

Vispārīgas piezīmes

tomēr norāda, ka priekšlikumā nav ņemti vērā daži aspekti, un konkrēti:

6. atgādina par nepieciešamību stiprināt publiskos nodarbinātības dienestus un palielināt to efektivitāti un lietderīgumu. Faktiski ieteikums aprobežojas ar ierosinājumu labāk koordinēt atbalsta pasākumus, kuri ir dalībvalstu kompetencē, taču pietiekama uzmanība nav veltīta pastāvošajām atšķirībām saistībā ar problēmas apmēru un to struktūru aprīkojumu, kuru uzdevums ir šo problēmu risināt, kā tas bija vērojams jau garantijas jauniešiem ieviešanas gaitā. Tāpēc daudzās valstīs ievērojami jāstiprina nodarbinātības dienesti. Lai ilustrētu šīs atšķirības, kā piemēru var minēt nodarbinātības dienestu darbinieku skaita attiecību pret ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu, kas Vācijā ir 1 pret 400, Francijā 1 pret 600 un Itālijā 1 pret 3 000;

7. tādēļ iesaka ciešāk sadarboties ar privātajiem nodarbinātības dienestiem un iesaistīt pagaidu darba aģentūras gadījumos, kad publiskie nodarbinātības dienesti nespēj pietiekami konsultēt ilgtermiņa bezdarbniekus un viņiem palīdzēt;

8. aicina dalībvalstis un reģionus ciešāk sadarboties, lai pēc iespējas efektīvāk izdotos samazināt bezdarba līmeni ES, atvēlot šāda veida programmām vairāk vietas plašsaziņas līdzekļos. Tādējādi, piemēram, ar reklāmas kampaņas starpniecību televīzijā, internetā vai citos plašsaziņas līdzekļos varētu popularizēt *EURES* tīklu, ļaujot darba meklētājam, kas meklē darbu ārzemes, iegūt atjauninātu informāciju par darba iespējām; tādēļ iesaka sākt nodarbinātības un citu sociālo dienestu starptautisku sadarbību ar mērķi nodrošināt efektīvāku un ātrāku informācijas un datu apmaiņu;

9. uzsver, ka ir jānosaka, cik lieli resursi vajadzīgi, lai pielāgotos labākajai praksei. To var izdarīt, izmantojot Eiropas Valstu nodarbinātības dienestu tīkla (Lēmums 573/2014/ES) darba rezultātus, lai aplēstu finanšu resursus, kas vajadzīgi, lai visas valstis pielāgotu noteiktajiem standartiem, kā arī ierosinātu veidus, kā atbalstīt katras valsts centienus, kas tām jāīsteno, lai novērstu nepilnības;

10. norāda, ka ir lietderīgi nošķirt bezdarba strukturālo komponentu no bezdarba dinamiskā komponenta, ko nosaka cikla īpašā attīstība. (Uz pirmā komponenta pārvarēšanu orientētie) nodarbinātības dienesti jāpielāgo tā, lai tie spētu strauji pielāgoties papildu prasībām, ko rada īpaši negatīvi ekonomikas cikli. Izmaksas saistībā ar esošo struktūru pielāgošanu šīm prasībām būtu jāuzņemas dalībvalstīm, tostarp izmantojot ERAF un ESF (tematiskais mērķis "Administratīvās spējas stiprināšana"). Pasākumu ietekmi varētu izvērtēt un ES prasības varētu vajadzības gadījumā pielāgot, veicot daudzgadu finanšu shēmas vidusposma pārskatīšanu;

11. uzsver, ka svarīgi ir ieguldījumi cilvēkkapitālā; tomēr norāda: tā kā tie ir ilgtermiņa ieguldījumi, uzņēmumiem ir tendence dot priekšroku jauniešiem un nesen absolvējušām personām. Sekas tam ir tādas, ka gados vecāks vai vidēja vecuma potenciālais darbaspēks atrodas neizdevīgā situācijā. Cīņā pret bezdarbu ir vajadzīgi motivējoši pasākumi, kas rosinātu gados vecākus vai vidēja vecuma bezdarbniekus apgūt prasmes un pārkvalificēties un kas nodrošinātu uzņēmumu un publiskā sektora ieinteresētību šīs personas nodarbināt. Lai preventīvi pasargātu no ilgtermiņa bezdarba, tikpat svarīgi ir veicināt mūžizglītību, kas vērsta uz pašreizējā darbaspēka un mazkvalificētu darba ņēmēju pārkvalificēšanos;

12. uzsver, ka šāda iespējamā nodarbinātības dienestu modernizācija varētu mazināt ilgtermiņa bezdarbu, kā arī īstermiņa bezdarbu un jauniešu bezdarbu;

13. norāda, ka ierosinātā nodarbinātības dienestu modernizācija būs ilgs un grūts process, jo īpaši dalībvalstīs, kuru pašreizējā sistēma ir neelastīga un birokrātiska. Konkrētu vienotu kontaktpunktu pienācīga darbība būs lielā mērā atkarīga no attiecīgo iestāžu elastības un no informācijas atbilstīgas un ātras izplatīšanas. Šie kontaktpunkti varētu nodrošināt individualizētus atbalsta piedāvājumus, taču ir jāņem vērā fakts, ka atkarībā no darba meklētāju skaita šis uzdevums var izrādīties vērā ņemams administratīvs slogs. Šajos kontaktpunktos ir noteikti vajadzīgs pietiekama skaita un atbilstīgi kvalificēts personāls, kas varētu ne vien informēt par esošajiem piedāvājumiem, bet arī izvērtēt darba meklētāju personību un viņu pamatprasmes. Tādēļ Komiteja aicina dalībvalstis šādu mehānismu ieviešanā ņemt vērā minētos faktorus;

14. uzsver, ka izlēmīgāk jārīkojas arī attiecībā uz pieprasījumu, jo, kad pieprasījums pēc darbaspēka stagnē, bezdarbniekam ir grūti no jauna atrast darbu, pat ja viņam ir individualizēta apmācības programma. Šajā sakarā Komiteja atzinīgi vērtē ieteikuma norādes stiprināt attiecības ar darba devējiem, taču uzskata: lai veicinātu pieprasījumu pēc darbaspēka, būtu lietderīgi vairāk stimulēt struktūrfondu iniciatīvu integrāciju. Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), kas paredzēti uzņēmumiem, kuri spēj piedāvāt novatoriskus projektus ar mērķi palielināt sistēmas konkurētspēju, bieži vien paredz iespēju pieņemt darbā atbilstoši apmācītus darbiniekus. Šādos gadījumos saikne ar apmācības pasākumiem, ko finansē ESF, varētu veicināt bezdarbnieku reintegrāciju. Dalībvalstīm būtu jāstimulē fondu integrēta izmantošana arī ar to pieejamības vienkāršošanu MVU un "izpildes rezerves" palīdzību;

15. norāda: ja reintegrācijas process ir neveiksmīgs un bezdarbnieka pabalsta saņemšanas periods ir beidzies, ilgtermiņa bezdarbnieki ir pakļauti atstumtības riskam, tāpēc ir svarīgi, lai katra valsts paredzētu nabadzības apkarošanas pasākumus saskaņā ar pamatnostādnēm, ko Eiropas Komisija jau ir izklāstījusi 2008. gada 3. oktobra "Ieteikumā par tādu cilvēku aktīvu integrāciju, kuri ir atstumti no darba tirgus", kurš pēc tam tika iekļauts Komisijas paziņojumā "Sociālie ieguldījumi izaugsmei un kohēzijai" (COM(2013) 083 final). RK cer, ka dalībvalstis efektīvi īstenos šos Eiropas Komisijas ieteikumus;

16. turklāt atgādina, ka iespējamā piekļuve nabadzības apkarošanas pasākumiem ir jāpadara atkarīga no sabiedriski lietderīga darba pieņemšanas uz ierobežotu laikposmu, un jebkurā gadījumā jāpiesaista apmācības pasākumiem, kuru mērķis ir reintegrācija;

17. uzsver: lai dalībvalstis visos līmeņos varētu sasniegt pēc iespējas labākus rezultātus un lai mazinātu profesionālo un sociālo izolāciju, kā arī pazeminātu nabadzības līmeni, apmācības process, kura mērķis ir reintegrācija, ir jāorganizē, cieši sadarbojoties attiecīgajām iestādēm. Komiteja vērš uzmanību uz faktu, ka šādiem pasākumiem ir pozitīva ietekme, jo tie ES iedzīvotājus, kas ekonomisku apsvērumu dēļ un lai nodrošinātu iztiku ir devušies strādāt uz citu dalībvalsti, mudina atgriezties izcelsmes valstī. Ekonomiskajai migrācijai vajadzētu samazināties, tiklīdz uzlabojas iespējas atrast darbu un iztikas līdzekļus vietējā darba tirgū;

18. uzsver reģionālo un vietējo pašvaldību būtisko nozīmi, jo reģionālās un vietējās pašvaldības ir nodarbinātības dienestu uzlabošanas procesa neatņemamas dalībnieces un daudzās dalībvalstīs to kompetencē ir struktūrfondu plānošana un īstenošana. Turklāt šīm pašvaldībām var būt svarīga loma profesionālās apmācības un pieaugušo izglītības organizēšanā un īstenošanā, jo daudzos reģionos un jo sevišķi ciemos nav izglītības centru, kas būtu paredzēti arī pieaugušajiem. Vietējo un reģionālo pašvaldību loma ir vēl jo svarīgāka tāpēc, ka to rīcībā ir informācija par vietējo darba tirgu un tām ir kontakti ar vietējiem uzņēmumiem, kuri var veicināt praktisku profesionālo izglītību. Pie tam personām, kas vēlas piedalīties pieaugušo izglītībā vai profesionālajā apmācībā, vairākus mēnešus jārēķinās ar ceļa izdevumiem. Tas rada šīm personām papildu izmaksas, un bezdarbniekam, kas saņem tikai nelielu pabalstu vai pat to nesaņem, tas ir smags slogs;

19. tādēļ mudina Komisijas ieteikuma priekšlikumā vairāk ņemt vērā problēmas reģionālo dimensiju un aicina Padomi pievērst uzmanību reģionālo un vietējo pašvaldību svarīgajai lomai nodarbinātības dienestu efektivitātes palielināšanā.

Briselē, 2016. gada 10. februārī

Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētājs

Markku MARKKULA